

RACJONALIZACJA GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI

Fot. Agata Jasik.

Szanowni Państwo,

Polska Izba Ekologii już po raz szósty, w ostatnich latach, była głównym organizatorem konferencji poświęconej jednemu z najważniejszych problemów ochrony środowiska – **gospodarce odpadami komunalnymi**.

Konferencja „Racjonalizacja gospodarki odpadami komunalnymi” odbyła się w Katowicach 13 listopada 2019 roku.

Zainteresowanie Izby tym tematem wynika z wielu przyczyn, w tym między innymi ze zmian systemowych wprowadzonych **Ustawą z dnia 19 lipca 2019 roku o zmianie ustawy o utrzymanie czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw**.

Od 2014 roku Izba prowadzi również działalność gospodarczą, stosownie do Porozumienia zawartego z Marszałkiem Województwa Śląskiego w trybie art. 25 ustawy z dnia 23 czerwca 2013 roku o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi, które dotyczą utworzenia i utrzymania systemu zbierania, transportu, odzysku, w tym recyklingu lub unieszkodliwiania odpadów opakowaniowych powstałych z opakowań wielomateriałowych oraz z opakowań po środkach niebezpiecznych.

Na wybór tematu konferencji wpływ miało także społeczne zainteresowanie spowodowane – między innymi – skalą płonących magazynów i składowisk, zaśmieconych lasów czy wzrastających opłat.

Podstawowe założenia programowe konferencji przyjęła **Rada Programowa Konferencji, w pracach której uczestniczyli: dr hab. Jurand Bień, dr Aleksander Marekwa, dr hab. Andrzej Misiólek, Grzegorz Pasieka, Jerzy Swatoń, Czesław Śleziak oraz Edyta Urbaniak-Konik**.

Rada Programowa za szczególnie ważne do podjęcia na konferencji uznała takie zagadnienia jak: **pożądane kierunki zmian, w tym prawne, w systemie gospodarki odpadami komunalnymi; wyzwania technologiczne; system finansowania inwestycji; selektywna zbiórka odpadów; rozszerzona odpowiedzialność producenta; patologie występujące w gospodarce odpadami; edukacja ekologiczna**.

Współorganizatorami konferencji były uczelnie: Politechnika Częstochowska, Politechnika Śląska i Wyższa Szkoła Zarządzania Ochroną Pracy w Katowicach.

Konferencji patronowali: Marszałek Województwa Śląskiego, Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia, Prezydent Miasta Katowice i Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.

Partnerami konferencji byli: SUEZ Polska Sp. z o.o. i REKOPOL Organizacja Odzysku Opakowań S.A. Dzięki nim oraz wsparciu **Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach** konferencja była bezpłatna dla ponad **120 jej uczestników**.

Uczestnicy konferencji otrzymali materiały konferencyjne oraz najnowszy numer kwartalnika „**Ekologia**”. Wysłuchali jedenastu wystąpień, zadawali pytania i podejmowali dyskusję. Głos zabierali naukowcy, przedstawiciele instytucji publicznych i doświadczeni praktycy w tej branży.

Wprowadzenia do zaproponowanej przez Radę Programową problematyki konferencji dokonał i opracował jej podsumowanie **Jerzy Swatoń**, wiceprzewodniczący Rady PIE.

Referat główny wygłosił **dr Marek Goleń**, adiunkt w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie.

Materiały pokonferencyjne zostaną przesłane parlamentarzystom, ministerstwu, urzędowi centralnym, samorządom, instytucjom, przedsiębiorstwom i organizacjom pozarządowym oraz uczestnikom konferencji.

Wyrażamy nadzieję, że wnioski i rekomendacje z konferencji pomogą w racjonalizacji polskiego systemu gospodarki odpadami, a może nawet w napisaniu od nowa ustawodawstwa odpadowego. Potrzebna jest również zmiana filozofii podejścia do odpadów. Zamiast zastanawiać się tylko nad tym, jak rozwiązać problemy z coraz większą ilością odpadów, trzeba więcej uwagi poświęcić na myślenie o tym, co zrobić, żeby produkować ich mniej, a hasło „gospodarka o obiegu zamkniętym” wypełniać realną treścią.

Wszystkim, którzy przyczynili się do sukcesu konferencji, serdecznie dziękujemy.

Zapraszamy na kolejną konferencję Polskiej Izby Ekologii, poświęconą partnerstwu publiczno-prywatnemu w ochronie środowiska.

Grzegorz Pasieka
Prezes Zarządu
Polskiej Izby Ekologii

Czesław Śleziak
Przewodniczący Rady
Polskiej Izby Ekologii

Spis treści

1. Słowo wstępne	3
Czesław Śleziak, Przewodniczący Rady Polskiej Izby Ekologii, Grzegorz Pasieka, Prezes Zarządu Polskiej Izby Ekologii	
2. Gospodarka odpadami komunalnymi z perspektywy Urzędu Marszałkowskiego	5
Maciej Thorz, Dyrektor Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego	
3. Aktualne problemy gospodarki odpadami. Pożądane kierunki zmian, szczególnie w zakresie recyklingu odpadów komunalnych	6
dr Marek Goleń, adiunkt Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, Kierownik Zespołu Opracowania Kierunków Zmian Systemu Gospodarki Odpadami Komunalnymi w Urzędzie m.st. Warszawy	
4. Technologie „jutra” w gospodarce odpadami komunalnymi	7
dr hab. inż. Jurand D. Bień, prof. Politechniki Częstochowskiej, Instytut Zaawansowanych Technologii Energetycznych, Wydział Infrastruktury i Środowiska	
5. Konflikty w ramach systemu gospodarki odpadami	8
dr Aleksander Marekvia, Marekvia&Pławny Kancelaria Radców Prawnych sp.p. w Tychach	
6. Przeciwdziałanie szarej strefie w odpadach, współpraca SUEZ przy Raporcie UN Global Compact	10
Anna Rozwadowska-Rusiniak, SUEZ Polska Sp. z o.o. w Warszawie	
7. Rozszerzona odpowiedzialność producenta	11
Jakub Tyczkowski, Prezes Zarządu REKOPOL Organizacja Odzysku Opakowań S.A.	
8. Szara strefa w gospodarce odpadami z perspektywy walki z przestępczością	11
mł. insp. Piotr Trzciński, Komenda Główna Policji	
9. Finansowanie inwestycji w gospodarce odpadami przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach	14
Krystian Smuda, Kierownik Zespołu Gospodarki Wodnej i Ochrony Powierzchni Ziemi, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach	
10. Finansowanie inwestycji w gospodarce odpadami. Programy unijne	15
dr Przemysław Jura, Instytut Nauk Ekonomiczno-Społecznych w Katowicach	
11. Podsumowanie i wnioski.	17
Jerzy Swatoń, Wiceprzewodniczący Rady Polskiej Izby Ekologii	

Konferencja: „Racjonalizacja gospodarki odpadami komunalnymi”. Materiały pokonferencyjne.

Wydawca: Polska Izba Ekologii, ul. Warszawska 3, 40-009 Katowice, tel.: 32 253 51 55, e-mail: pie@pie.pl

Druk: PoligrafiaPlus, ul. Porcelanowa 11 c, 40-246 Katowice, tel. 32 730 32 32

Redaktor prowadzący: Ewelina Sygulska. **Redaktor techniczny:** Katarzyna Kurzyca. **Łamanie i skład:** Piotr Poznański

Nakład: 500 egz. Oddano do druku w styczniu 2020 r.

Wydawnictwo finansowane ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.

„Treści zawarte w publikacji nie stanowią oficjalnego stanowiska organów Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach”

Dofinansowano ze środków Wojewódzkiego Funduszu
Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach

Gospodarka odpadami komunalnymi z perspektywy Urzędu Marszałkowskiego

We wrześniu 2019 roku weszła w życie ustawa z dnia 19 lipca 2019 roku o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (uczypg) oraz niektórych innych ustaw, zgodnie z którą gminy zostały zobowiązane do osiągnięcia poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych, z wyłączeniem innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne (OBiR), w wysokości co najmniej: 50 proc. wag. za każdy rok w latach 2020-2024, 55 proc. wag. za każdy rok w latach 2025-2029, 60 proc. wag. za każdy rok w latach 2030-2034 oraz 65 proc. wag. za 2035 rok i za każdy kolejny rok.

Przepisy znowelizowanej ustawy (uczypg) stanowią implementację celów ujętych w dyrektywie PE i Rady (UE) 2018/851 z dnia 30 maja 2018 roku, zmieniającej dyrektywę 2008/98/WE w sprawie odpadów, która wraz z dyrektywą PE i Rady (UE) 2018/850 z dnia 30 maja 2018 roku, zmieniającą dyrektywę 1999/31/WE w sprawie składowania odpadów, określa strategiczne cele w gospodarce odpadami komunalnymi.

Wyznaczone nowe poziomy recyklingu dotyczą ogólnej masy wytwarzanych odpadów komunalnych (bez OBiR), a nie tylko frakcji papieru, metali, tworzyw sztucznych, szkła i wielomateriałowych (PMTS), jak ma to miejsce obecnie. **Cele te stanowią olbrzymie wyzwania dla gmin, które powinny rozwijać systemy selektywnej zbiórki odpadów, w szczególności bioodpadów, minimalizując tym sposobem ilości odbieranych odpadów zmieszanych.** Równolegle konieczne są odpowiednie działania rządu mające na celu ustanowienie systemów rozszerzonej odpowiedzialności producentów celem pokrywania przez nich kosztów zbierania, transportu i przetwarzania odpadów obecnie w całości ponoszonych przez mieszkańców gmin.

Ilość odbieranych i zbieranych odpadów komunalnych w województwie śląskim w okresie ostatnich 5 lat systematycznie rosła do 1,862 mln Mg w 2018 roku. Największy wzrost, spowodowany ujęciem w sprawozdaniach gmin z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi masy odpadów komunalnych zbieranych w punktach skupu surowców wtórnych, miał miejsce pomiędzy latami 2017 a 2018. Sytuacja ta bezpośrednio przyczyniła się do istotnego wzrostu średniego poziomu recyklingu PMTS z 31 proc. w 2017 roku do 42 proc. w 2018 roku. **Jednakże ilość odpadów przekazanych**

do recyklingu, podobnie jak w 2017 roku, stanowiła mniej niż połowę odpadów zebranych selektywnie. Osiągnięte w latach 2017 i 2018 średnie poziomy recyklingu PMTS w przeliczeniu do ogólnej masy wytwarzanych na terenie województwa odpadów komunalnych (bez OBiR) wyniosły kolejno 21 proc. i 24 proc. przy wymaganym w 2020 roku co najmniej 50 proc., i to przy założeniu, że ze wszystkich odpadów zielonych i kuchennych poddanych procesowi R3 został wytworzony produkt w postaci nawozu organicznego lub środka wspomagającego uprawę roślin, co – jak wiadomo – nie miało miejsca.

Dlatego też prowadzący instalacje przetwarzające selektywnie zebrane bioodpady powinni dążyć do wytwarzania w nich produktu handlowego, co pozwoli zaliczyć masę bioodpadów jako poddaną recyklingowi organicznemu. **W tym miejscu należy jednoznacznie zaznaczyć, że bez recyklingu organicznego gminy nie będą w stanie osiągnąć nowych poziomów, gdyż sama ilość frakcji materiałowych zawartych w strumieniu odpadów komunalnych nadających się do recyklingu jest niewystarczająca.** W tym kontekście niepokoi znikomy wzrost ilości odebranych i zebranych bioodpadów z 163,4 tys. Mg w 2017 roku do 174,4 tys. Mg w 2018 roku, co przełożyło się na 38,3 kg/M, z czego odpady kuchenne stanowiły tylko 9,4 kg/M. Dla porównania w Niemczech w 2016 roku ilość przetworzonych bioodpadów wyniosła 118 kg/M, w tym 56 kg/M odpadów kuchennych. Jeżeli weźmiemy pod uwagę masę tego rodzaju odpadów wytwarzanych w ciągu roku przez mieszkańca naszego województwa, wynoszącą prawie 100 kg, to widzimy, że istnieje duży niewykorzystany potencjał. Niestety, coraz poważniejszy problem stanowi brak realizacji inwestycji polegających na budowie biogazowni i kompostowni ujętych w PGOWŚ 2022.

Statystycznie mieszkańiec naszego województwa dostarczył w 2018 roku do PSZOK-ów 29,5 kg selektywnie zebranych odpadów, co stanowiło prawie 130 proc. wzrost w porównaniu z rokiem 2014 i świadczyło o rosnącej popularności tej formy zbierania odpadów. Pomimo tego nadal istniały w województwie gminy, które na swoim terenie nie posiadały PSZOK-ów. Integralnym elementem PSZOK-ów powinny stać się również punkty napraw i przygotowania na przykład sprzętów AGD do ponownego użycia, gdyż jak pokazuje doświadczenie innych krajów ich funkcjonowanie przyczynia się do zapobiegania powstawaniu odpadów.

Duży wzrost średniego poziomu recyklingu PMTS za 2018 rok wynikał głównie z objęcia systemem sprawozdawczości punktów skupu. Stąd też nie należy się już spodziewać tak dynamicznych przyrostów w kolejnych latach. **Według GUS w 2017 roku masa przekazanych do recyklingu odpadów z terenu naszego województwa była największa w kraju.** Biorąc pod uwagę sprawozdawczość gmin, można oczekiwać jeszcze lepszego wyniku prezen-

owanego przez GUS za 2018 rok, jednakże wzięwszy pod uwagę nowy sposób obliczania osiąganego poziomu recyklingu, który będzie obowiązywał za 2020 rok, wciąż pozostaje wiele do zrobienia dla osiągnięcia wyznaczonych celów.

Maciej Thorz
Dyrektor Wydziału Ochrony Środowiska
Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego

Aktualne problemy gospodarki odpadami. Pożądane kierunki zmian, szczególnie w zakresie recyklingu odpadów komunalnych

Nowe przepisy regulujące gospodarkę odpadami komunalnymi, które w większości weszły w życie 6 września 2019 roku, stawiają branżę wobec wielorakich zmian o charakterze systemowym, które (przynajmniej w intencji ustawodawcy) mają wychodzić naprzeciw i rozwiązywać aktualne problemy.

Dwa fundamentalne problemy, którymi zajął się ustawodawca, to: niska efektywność środowiskowa systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, wyrażająca się zbyt niskim w stosunku do ramowej dyrektywy odpadowej UE udziałem recyklingu w ogólnej masie odpadów komunalnych wytwarzanych i przetwarzanych, oraz bardzo szybko wzrastające koszty gospodarowania odpadami komunalnymi. Na polskie rozwiązania prawne wciąż oczekuje trzeci z fundamentalnych problemów, którym jest rozszerzona odpowiedzialność producentów za produkty, które finalnie stają się odpadami.

Zarysowując najpoważniejsze aktualne problemy, warto też zwrócić uwagę na lukę infrastrukturalną w postaci drastycznego niedoboru instalacji zdolnych zapewnić gminom recykling odpadów komunalnych, który według zamierzeń ustawodawcy ma wynieść już w 2020 roku przynajmniej 50 proc. masy ogólnej wytwarzanych odpadów komunalnych. Problem ten wymaga podjęcia natychmiastowych działań w postaci rozwoju infrastruktury, której uruchomienie może być spodziewane w najlepszym wypadku w przeciągu trzech lat pod rozlicznymi warunkami, z których jednym jest ustabilizowanie i zrjonalizowanie przepisów regulujących działalność recyklerów, co w obserwowanej przez ostatnie lata kulturze i tempie tworzenia prawa odpadowego jest wielce wątpliwe, innym zaś jest warunek stworzenia skutecznych instrumentów finansowego wsparcia inwestycji.

Na nic jednak zdadzą się inwestycje, jeśli nie zostanie rozwiązany problem leżący u jego podstaw, którym jest fatalna jakość i niewystarczający udział odpadów zbieranych u źródła w sposób selektywny. Wprawdzie po wielu latach dobrowolności segregacji wprowadzony został do przepisów krajowych obowiązek segregacji, ale Minister Środowiska nie podjął się wyzwania, by określić w rozporządzeniu warunki uznania, kiedy obowiązek selektywnej zbiórki uznaje się za spełniony. W to miejsce ustawodawca zezwolił poszczególnym gminom na określenie tych standardów jakościowych w fakultatywnej części regulaminu utrzymania czystości i porządku w gminie.

Pożądanym kierunkiem działań byłoby tu więc wypracowanie przez korporacje samorządowe jednolitych rekomendacji dla gmin, żeby podobne a najlepiej identyczne standardy jakościowe selektywnej zbiórki umożliwiały wytwarzanie w wielu gminach podobnej jakości odpadów i tym samym możliwe było zastosowanie jednej technologii wspólnego zagospodarowania dla poszczególnych frakcji pochodzących z wielu gmin. Same standardy jednak też nie wystarczą – trzeba zacząć je egzekwować za pomocą wątlých, ale jednak nowych narzędzi możliwych do dobrowolnego zastosowania w prawie miejscowym.

Egzekucja selektywnej zbiórki ma znaczny potencjał ograniczenia kosztów, gdyż w miejsce masy odpadów zmieszanych, wymagającej drogich metod zagospodarowania (składowanie, spalanie czy nielegalne postępowanie z odpadami zapewniane na czarnym rynku), pojawia się masa odpadów selektywnie zbieranych, które w dużej części mogą być poddane tańszemu procesowi. Szczególnie duże znaczenie ma tu kompostowanie przydomowe, dzięki któ-

remu domy jednorodzinne stosujące je można zwolnić z obowiązku posiadania brązowych pojemników, co oznacza – pod warunkiem rygorystycznego sprawdzania strumienia pod kątem obecności bio-odpadów w pozostałych pojemnikach – pozostawienie na posesjach ok. 50 proc. całkowitej masy odpadów komunalnych, które w dodatku trzeba często odbierać, co ma również ogromne znaczenie z punktu widzenia kosztów.

System odpłatności za odpady komunalne powoli zbliża się nie tylko do granic społecznej akceptowalności, ale w rosnącej grupie gmin koszty przewyższają już możliwe do pobrania opłaty w związku z limitami ustawowymi. Jak do tej pory nieliczne gminy zmuszone są do skrośnego subwencjonowania części kosztów przewyższających dopuszczalne ustawowo opłaty dla nieruchomości zamieszkałych. Jednak po dostosowaniu uchwał do obecnie obowiązujących limitów ustawowych większość gmin z uwagi na bardzo niskie limity opłat liczonych od deklarowanych przez nieruchomości niezamieszkałe pojemników (miesięczna wielokrotna obsługa pojemnika 1100 l podlegać ma opłacie nie większej niż 54,17 zł) będzie zmuszona albo do skrośnego subwencjonowania części kosztów generowanych w systemie przez nieruchomości niezamieszkałe, albo do rezygnacji z ich obsługi. **Spowoduje to rozszczelnienie gminnych systemów gospodarki odpadami komunalnymi, powodując powracanie patologii sprzed 2013 roku, jakimi było nielegalne zagospodarowanie, porzucanie lub podrzucanie odpadów przez poszczególnych właścicieli nieruchomości.**

Jedynym pożądanym kierunkiem zmian wydaje się tu zmiana przepisów ustawy. Dodatkowym wsparciem dla problemu rosnących kosztów może być wprowadzenie ROP, dzięki czemu w systemie pojawiają się nowe źródła finansowania kosztów, które można częściowo

przynajmniej powiązać z konsumpcją, a nie jak to jest obecnie wyłącznie z zamieszkaniem. Trwa przygotowanie szczegółów koncepcji nowych rozwiązań ustawowych w tym zakresie i trudno ocenić, czy deklaracje Ministra Środowiska przełożą się na pożądane przez branżę efekty w postaci: wsparcia finansowego gmin w zakresie kosztów eksploatacji gminnych systemów, dopłat do odpadów poddawanych recyklingowi, zwiększonych opłat recyklingowych zniechęcających do konsumpcji czy promowania trwałości produktów i stosowania opakowań wielokrotnego użycia.

Przedstawione zmiany i ich spodziewane efekty nie wyczerpują złożoności problemów – należy je raczej traktować jak streszczenie najistotniejszych zagadnień. Jeśli branża nazwała reformę z 2011 roku „rewolucją śmieciową”, to obecny etap tej reformy można bez wahania nazwać „kontrewolucją”, gdyż w pewnym zakresie system wycofuje się z dokonań (degradacja WPGO, zastąpienie RIPOK-ów instalacjami komunalnymi, dobrowolność dla nieruchomości niezamieszkałych przystąpienia do gminnych systemów czy zniechęcanie finansowe gmin do obejmowania ich systemem komunalnym), wprowadzając w to miejsce nowe instrumenty (obowiązek segregacji czy instrumenty prawne wspierające selektywną zbiórkę i kompostowanie przydomowe).

Wiele zależy teraz od dalszych prac regulatorów zarówno na szczeblu centralnym, jak i lokalnym. Jedno wydaje się pewne: jeśli mamy osiągać zamierzone efekty, przed wszystkimi uczestnikami systemu jeszcze bardzo dużo trudnej i ryzykownej pracy.

dr Marek Goleń

adiunkt Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie

Kierownik Zespołu Opracowania Kierunków Zmian Systemu Gospodarki Odpadami Komunalnymi w Urzędzie m.st. Warszawy

Technologie „jutra” w gospodarce odpadami komunalnymi

Kreowany model gospodarki o obiegu zamkniętym jako jeden z kluczowych elementów ujmuje kwestię gospodarki odpadami. **W przyjętej koncepcji wytwarzanie odpadów powinno zostać ograniczone do minimum, a te, które powstaną, mają być poddane formom recyklingu celem uzyskania surowców wtórnych przydatnych w takich samych jak poprzednio lub innych zastosowaniach.** Wspomagać to działanie mają przyjęte przepisy wykonawcze. Zakłada się między innymi, że państwa członkowskie będą stopniowo zwiększać ponowne wykorzystywanie i recykling odpadów komunalnych tak, by w 2035 roku recyklingowi poddawane było 65 proc. odpadów komunalnych. Ponadto z gospodarstw

domowych do grudnia 2023 roku wytwarzane bioodpady mają być albo zbierane osobno albo poddawane recyklingowi u źródła, a do 2025 roku powinien zostać wdrożony system zbierania tekstyliów i odpadów niebezpiecznych.

Zbiórka czterech frakcji, zwanych PMTS (papier, metale, tworzywa sztuczne, szkło), w dalszym ciągu jest kluczowa. Przepisy określają też cele w recyklingu opakowań. **Cel ten jest jasno sprecyzowany: państwa członkowskie powinny się postarać, by od 2030 roku żadne odpady nadające się do recyklingu lub innego rodzaju odzysku, zwłaszcza odpady komunalne, nie były przyjmowane do składowania.**

Wyzwaniom w sferze tak postawionych wskaźników muszą sprostać rozwiązania systemowe i technologiczne. **I o ile rozwiązań systemowych wciąż szukamy – to trendy technologiczne w przetwarzaniu odpadów na najbliższe lata już są dostrzegalne.** Wiążą się one przede wszystkim z odpowiednim sortowaniem odpadów wskutek robotyzacji i automatyzacji procesów, transportem odpadów, dzięki inteligentnej logistyce oraz wspomaganemu segregacji odpadów u źródła.

Trzeba jednak przyznać, że już dziś przemysł recyklingowy jest jedną z najbardziej innowacyjnych gałęzi gospodarki, a w perspektywie „jutra” będzie się stawał coraz bardziej inteligentny. Zdecydowanie będzie rosło wykorzystanie robotów w branży gospodarki odpadami, które wyposażone w moduł sztucznej inteligencji (AI – *artificial intelligence*) oraz poprzez uczenie maszynowe i głębokie uczenie (ML – *machine learning*, DL – *deep learning*) stawać się będą niezastąpione w sortowaniu odpadów. Sortownie odpadów będą w coraz to większym stopniu zautomatyzowane na każdym etapie sortowania. Już dziś technologie takie jak Flying Beam, FluidCool, SharpEye dowodzą swojej niezwyklej przydatności w tym aspekcie, pozwalając na wysortowanie wysoce jakościowego surowca wtórnego.

Z kolei dzięki rozwojowi pojazdów autonomicznych, stosowaniu nowych paliw, a przede wszystkim inteligentnym pojemnikom system transportu odpadów do miejsc przetwarzania będzie zoptymalizowany, co pozwoli na ograniczenie kosztów samego transportu, jak i generować będzie mniejsze ilości gazów cieplarnia-

nych do atmosfery. Wprowadzanie inteligentnych pojemników także w systemie zabudowy wielolokalowej przyniesie znaczącą poprawę segregacji odpadów. Opracowane rozwiązania wskazują, że dzięki np. kodom (otwierają pojemnik) przypisanym do danego gospodarstwa, każde z nich w sposób odpowiedzialny prowadzi segregację zgodnie ze złożoną deklaracją. A to już znaczący postęp w dążeniu do wysegregowania „u źródła” materiałów o odpowiedniej jakości, mających być ponownie przetwarzanych w systemie gospodarowania odpadami.

Jednak nie należy zapominać o wielu utrudnieniach w kwestii poprawnej segregacji „u źródła”. I tu pomocą mogą rozwiązania, które dziś z jednej strony wyglądają jak gadżet, z drugiej jednak wkrótce mogą być faktyczną pomocą w wydzieleniu odpadów, które na przykład są „gehenną” recyklerów i nie poddają się recyklingowi lub tracą jako recyklat zbyt szybko na wartości. To nie przypadek, że dziś tworzywo sztuczne poddawane jest w nie więcej niż 30 proc. tej ilości procesom recyklingu. Wynika to z wielu trudności w segregacji, sortowaniu czy przetwarzaniu różnego rodzaju tworzywa, niewłaściwego zaprojektowania produktu czy opakowania, jak i stopnia jego zanieczyszczenia. W tym wszystkim mogą pomóc coraz bardziej inteligentne, samouczące się systemy, które już wkraczają do dziedziny, jaką jest gospodarka odpadami.

dr hab. inż. Jurand D. Bień
prof. Politechniki Częstochowskiej
Instytut Zaawansowanych Technologii Energetycznych
Wydział Infrastruktury i Środowiska

Konflikty w ramach systemu gospodarki odpadami

Każde państwo w celu realizacji zasady racjonalnego korzystania ze środowiska powinno opracować kompleksowe prawo krajowe, zgodne ze standardami Unii Europejskiej i prawa międzynarodowego w ogólności. **Nieprawidłowe funkcjonowanie systemu gospodarki odpadami obciąża bowiem wszystkie kategorie podmiotów w nim występujących, to jest prawodawcę, przedsiębiorców, organy administracji publicznej czy wreszcie obywateli.**

Obok – między innymi – budowania świadomości ekologicznej, to przepisy prawa powinny być jednym z narzędzi, które pozwolą racjonalnie gospodarować odpadami. **Na pierwszy plan wysuwa się apel o klarowny i prosty system prawny w zakresie gospodarki odpadami.** Nie tylko bowiem przedsiębiorcy, ale i sami urzędnicy są zagubieni w przepisach prawa, których ilość i zmienność wciąż się zwiększa. Organы prawodawcze niejednokrotnie wydają akty prawne

w pośpiechu i w reakcji na jednostkowe zdarzenia, które to przepisy następnie nie spełniają przypisywanych im założeń.

Obecnie przedmiotem zainteresowania podmiotów uczestniczących w gospodarce odpadami komunalnymi są dwie istotne nowelizacje ustaw regulujących system gospodarki odpadami w Polsce, to jest ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach¹ oraz ustawy o odpadach². Ustawodawca w ramach tych nowelizacji dostrzegł potrzebę związaną z ułomnym funkcjonowaniem jednej z instytucji prawnych, mających realizować implementowaną do polskiego porządku prawnego unijną zasadę bliskości (art. 9 ustawy o odpadach), to jest regionalnych instalacji przetwarzania odpadów komunalnych. Ewolucja albo wręcz rewolucja w tym zakresie – zniesienie RIPOK – być może pozwoli w przyszłości na rozwój przedsięwzięć na obszarach rzeczywistych potrzeb dla istnienia instalacji

przetwarzania odpadów w miejscach, gdzie do tej pory RIPOK nie funkcjonował. Urealniona zostanie więc zasada bliskości, choć szkoda, że zmiana została wprowadzona z opóźnieniem.

Częstym zjawiskiem prawodawczym ostatnich lat jest również szybkie uchwalanie przepisów w razie zdiagnozowania nieprawidłowości w funkcjonowaniu systemu gospodarki odpadami. Takie działanie samo w sobie jest pożądane z punktu widzenia państwa praworządnego, bowiem szybkość działania prawodawcy ma elementarne znaczenie dla motywowania zachowań lub odstraszenia od podejmowania działań sprzecznych z prawem. **Należy to jednak odróżnić od częstotliwości zmian ustaw, których przepisy są nowelizowane wielokrotnie, nawet w zakresie dotyczącym tych samych jednostek redakcyjnych aktu normatywnego.** Zbyt częste zmiany przepisów w obrębie danej tematyki, jak np. ustawowego czasu magazynowania odpadów (por. art. 25 ust. 4 ustawy o odpadach, dotyczący dopuszczalnego czasu magazynowania odpadów: z dniem 5 września 2018 roku termin ten został skrócony maksymalnie do roku, zaś począwszy od 6 września 2019 roku w stosunku do niektórych rodzajów odpadów ponownie wydłużony do trzech lat), nie są raczej dowodem reagowania ustawodawcy na zmiany społeczne, ale świadczą bardziej o pobeżnym rozpoznaniu regulowanej problematyki.

Jednym z filarów racjonalnej gospodarki odpadami powinny być działania wpływające na budowanie świadomości ekologicznej społeczeństwa zgodnie z celem programu. Tymczasem równie często napotkac można na słabe rozpoznanie problematyki reglamentowania gospodarki odpadami w organach administracji. Dotyczy to wadliwego wydawania decyzji na przykład o środowiskowych uwarunkowaniach albo zezwoleń na przetwarzanie i zbieranie odpadów. Wiele aktów ad-

ministracji ma charakter związany, to znaczy, że w wypadku spełnienia wymagań przewidzianych przez prawo organ nie ma możliwości wydania decyzji innej jak tylko pozytywnej. **Tymczasem w praktyce spotyka się oczywiście wadliwe i pozbawione podstaw prawnych odmowy wydania przedsiębiorcom decyzji zgodnych z ich wnioskami.** Jakkolwiek decyzje takie nie ostają się w toku kontroli odwoławczej, ich wydawanie jest motywowane wolą zachowania przez organy samorządu wykonawczego „czystych rąk” czy wiarygodności przed wyborcami. Nie wymaga szerszego komentarza, że tego typu działania organów administracji znacznie przedłużają proces inwestycyjny, narażając przedsiębiorców chociażby na utratę kontraktów, a także podważają zaufanie do organów administracji.

Nie potrzeba wielu lat doświadczeń i obserwacji rynku odpadowego, aby podsumować, że rynek ten przypomina pole nieustannej walki. Pod hasłem koniecznego eliminowania problemów ścierają się bowiem na nim różne interesy. Podstawą zrównoważonej gospodarki odpadami jest jednak kompleksowe traktowanie odpadów z uwzględnieniem elementu społecznego, ekonomicznego oraz ekologicznego. Wszystkie wymienione elementy powinny stanowić fundament dla rozwiązań prawnych szeroko rozumianej polityki ekologicznej państwa.

dr Aleksander Marekvia

Marekvia&Pławny Kancelaria Radców Prawnych sp.p. w Tychach

Przypisy:

1. Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r. poz. 1579).
2. Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1592).

foto: <http://pl.fotolia.com/>

Przeciwdziałanie szarej strefie w odpadach, współpraca SUEZ przy Raporcie UN Global Compact

Sektor gospodarki odpadami przechodzi w Polsce istną rewolucję. Jest ona skutkiem braku strategicznego planowania oraz błędów inwestycyjnych ostatnich lat.

Polski system zagospodarowania odpadów komunalnych zbudowany jest w oparciu o założenie, że zbudowana sieć instalacji MBP ma pozwalać uzyskiwać surowce, kompost i paliwo z odpadów. MBP nie daje jednak możliwości odzyskania dobrej jakości surowców, a frakcja palna z MBP nie znajduje dzisiaj w Polsce odbiorców, jest zbyt mało odpowiednich instalacji do odzysku termicznego.

Zgodnie z ustaleniami UE, Polska powinna w 2020 roku osiągnąć 65 proc. poziomu recyklingu odpadów komunalnych przed rokiem 2035. Nawet po osiągnięciu tego poziomu nadal z 12 mln ton odpadów pozostanie ponad 4 mln ton odpadów resztkowych do zagospodarowania. W Polsce istnieje zakaz składowania odpadów pochodzenia komunalnego z wartością kaloryczną pow. 6 MJ/kg. **Jeśli nie godzimy się na składowanie, jedynym rozwiązaniem jest przekształcanie termiczne.**

Polska ma obecnie 1 mln ton wydajności spalarni (w Niemczech to 26 mln, we Francji 14 mln, w Wielkiej Brytanii 10 mln), a sumując obecną wydajność polskich spalarni i tego, co mogą przyjąć cementownie, roczna zdolność zagospodarowania frakcji resztkowej nie przekracza 2 mln ton. Oznacza to, że co najmniej dla kolejnych 2 mln ton, nawet w horyzoncie 15 lat, brakuje miejsca w systemie gospodarki odpadami. **Brak równowagi pomiędzy ilością odpadów kalorycznych a możliwością ich termicznego odzysku jest jedną z głównych przyczyn polskiej szarej strefy w odpadach i ostatnich licznych pożarów w miejscach ich magazynowania.**

Potrzebna jest drastyczna zmiana podejścia i stworzenie takich warunków, aby przedsiębiorcy mogli w sposób legalny i jednocześnie bezpieczny dla środowiska realizować założone cele systemu gospodarki odpadami.

Nowe podejście ustawodawcy

Wdrożony w skali UE i Polski pakiet Dyrektyw o GOZ oraz znowelizowana ustawa o czystości i porządku w gminach tworzą ramy prawne do zmian o charakterze systemowym. Do tej pory cały czas mówiono, że wydajność istniejących i zaplanowanych instalacji do termicznego przekształcania odpadów jest wystarczająca. **To są jednak projekty na papierze, bez realnych możliwości realizacji.** We wszystkich Wojewódzkich planach gospodarki odpadami są na dzisiaj 34 projekty instalacji o łącznej mocy przerobowej 2 mln ton. Te projekty w większości to fikcja i od pięciu lat w 90 proc. tych projektów nic się nie wydarzyło w związku z brakiem możliwości finansowania, gwarancji strumienia odpadów, lokalizacji, kompetencji itp.

W ramach nowelizacji ustawy o utrzymaniu czystości Ministerstwo Środowiska planuje zweryfikować wszystkie projekty termicznego przekształcania odpadów komunalnych zawarte w WPGO, wykreślić te, które nie mają szans na realizację i dzisiaj fałszywie wykazują potencjalne możliwości termicznego przekształcania odpadów, oraz ustalić nową listę projektów.

Odzysk energii z odpadów

Jeśli Polska chce prowadzić kompleksową gospodarkę odpadami, stworzyć legalne i bezpieczne drogi zagospodarowania wszystkich wytworzonych frakcji oraz skutecznie walczyć z tak zwaną szarą strefą, system gospodarki odpadami w skali kraju musi być oparty o wydajne i nowoczesne instalacje, między innymi te do spalania odpadów resztkowych i odzysku energii z odpadów.

Warunki do rozwoju termicznego przekształcania odpadów w naszym kraju są idealne. Inaczej niż w większości krajów europejskich mamy możliwość przyłączenia spalarni do sieci ciepłowniczych, co znacznie zwiększa sprawność energetyczną całego systemu. Dzięki istnieniu dużych sieci i ogromnego popytu na ciepło istnieje możliwość wysokiego poziomu odzysku nie tylko w formie prądu, ale i energii cieplnej, gdzie możemy osiągać ponad 50 proc. sprawności odzysku. **Należy wykorzystać tę okazję do poprawy polskiego mixu energetycznego i rozwoju energii odnawialnej.**

Szczelny i transparentny system

Walka z szarą strefą, uszczelnienie rynku gospodarowania odpadami i jego transparentność to ogromna szansa, ponieważ motywuje wszystkich jego uczestników do wzmożonej pracy badawczej, logistycznej oraz technologicznej. **Dlatego SUEZ podjął decyzję o zaangażowaniu się w prace prowadzone przez UN Global Compact w Polsce nad raportem o przeciwdziałaniu szarej strefie w odpadach.** W najnowszej edycji raportu na temat walki z szarą strefą „Przeciwdziałanie Szarej Strefie w Polsce 2018/19”, wspólnie z partnerami biznesowymi, eksperci analizowali sytuację wśród zagrożonych branż, między innymi gospodarki odpadami. **Partnerem branżowym tej części raportu została spółka SUEZ Polska.**

Zmiany w obszarze gospodarowania odpadami w Polsce są niezbędne, aby podtrzymać rozwój gospodarki bez negatywnego wpływu na klimat i niewłaściwego wykorzystania zasobów.

Anna Rozwadowska-Rusiniak
SUEZ Polska Sp. z o.o. w Warszawie

Rozszerzona odpowiedzialność producenta

Dyskusja na ten temat nie jest nowa. Już od kilku lat podnosi się konieczność wprowadzenia ROP w Polsce, a w ostatnim czasie, ze względu na konieczność implementacji zapisów art. 8a znowelizowanej ramowej dyrektywy o odpadach, temat ten jest tym bardziej na czasie.

ROP funkcjonuje jednak w polskim prawodawstwie już od 2002 roku, ale ze względu na ogólne sformułowania w regulacjach nigdy nie stał się mechanizmem, gdzie ta realna odpowiedzialność przemysłu za opakowania, które staną się odpadem, była widoczna. **To ma się zmienić najpóźniej od stycznia 2023 roku.** Taki jest termin implementacji tego zapisu.

ROP to nie polityka, ideologia czy strategia tylko określone narzędzie. Ma ono dwa podstawowe cele. Pierwszy to odpowiedzialność za zbiórkę selektywną odpadów opakowaniowych powstających w gospodarstwach domowych czy zakładach pracy i ich przygotowanie do recyklingu. Do tego obszaru można również dodać odpowiedzialność za edukację konsumentów.

Drugi cel to wymuszenie patrzenia przez wprowadzających produkty w opakowaniach na samo opakowanie pod kątem jego recyklingowa-

ności, masy czy też możliwości wyodrębnienia ze strumienia odpadów komunalnych na poziomie gospodarstwa domowego czy sortowni.

Wydaje się, iż w warunkach polskich mechanizm ten przyjmie formę odpowiedzialności finansowej. Jest to o tyle ważne, iż w niektórych krajach UE mówimy nie tylko o tej finansowej, ale również o odpowiedzialności operacyjnej. Przy pełnym wprowadzeniu tej ostatniej wprowadzający produkty w opakowaniach są pośrednio właścicielami infrastruktury do zbiórki odpadów opakowaniowych i mogą być nawet właścicielami samych odpadów opakowaniowych. Odpowiedzialność finansowa sprowadza się natomiast do pokrywania pewnych kosztów, na przykład tych generowanych na poziomie zbiórki selektywnej, sortowania, edukacji czy raportowania i kontroli systemu.

Tu powstają jednak pytania, jak te koszty będą określone, jak będzie realizowany zwrot kosztów i jak przy tym nowym reżimie zachowa się obecna opłata za gospodarowanie odpadami, wnoszona przez mieszkańców.

Jakub Tyczkowski

Prezes Zarządu REKOPOL Organizacja Odzysku Opakowań S.A.

Szara strefa w gospodarce odpadami z perspektywy walki z przestępczością

W obecnych czasach trudno zamknąć w jedną spójną, pełną definicję zachowania określane rodzajowo jako przestępczość gospodarcza. Choć przedmiot ochrony, jakim jest generalnie prawidłowy obrót gospodarczy, jest jasny, to już jego uszczegółowienie w kierunku określenia jako ochrony prawidłowego funkcjonowania obrotu gospodarczego lub ochrony przed utratą do niego zaufania nastrocza w ostatnim okresie wiele problemów. Zwłaszcza w dobie nowych trendów pojawiającej się przestępczości wchodzącej szerokim strumieniem w cyberprzestrzeń, gdzie teoria stara się nadgonić praktyczny rozwój cywilizacyjny.

Im więcej spenalizowanych zachowań w obszarze działalności człowieka rozpoznanej jako nowe patologie działalności na rynku, tym trudniej wyróżnić przestępstwo gospodarcze, posługując się jedynie związkiem formalnoprawnym sprawcy lub pokrzywdzonego z podmiotem gospodarczym, w którym zostało popełnione. W dziedzinie gospodarowania różnica między postępowaniem, które naru-

sza system norm prawnych, a sytuacją zgodną z obowiązującymi przepisami nie jest prosta do jednoznacznego stwierdzenia i tak to się również dzieje w gospodarce z odpadami.

Nie wszystkie przepisy zawierające czyny karalne zaliczane do przestępstw gospodarczych wchodzą w skład prawa karnego gospodarczego. W szerszym ujęciu prawa karnego gospodarczego nazwą tą obejmuje się także niezależne od innych norm przepisy karne chroniące zasady prawidłowej gospodarki, jak też wielopłaszczyznowe rozwiązania administracyjne regulujące system gospodarczy. Według **Oktawii Górniok: *Najszerzej rozumiane prawo karne gospodarcze to ogół norm karnych odnoszących się do wszelkich patologicznych zachowań gospodarczych***¹. **W tym miejscu pojawia się jednak tzw. szara strefa, która nie ominęła też obrotu i gospodarowania odpadami.** Jest to ogół wielu zachowań przestępczych pozornie wskazujących na szkodliwość mniejszą niż znokma. Należą do nich wszelkie przejawy omijania przepisów prawa

administracyjnego, chęci pomnażania zysków dzięki nielegalnym zabiegom, które w swojej istocie mają konkurować z dochodami powstałymi w wyniku legalnego gospodarowania odpadami. Rozwijająca się szara strefa na rynku obrotu odpadami przejawia się w każdej postaci, a zbiór ogółu zachowań sprawców składa się na poważne przestępstwa godzące w naturalne środowisko, którego degradacja na ogół nie leży w bezpośrednim zainteresowaniu sprawcy, a to zysk jest głównym celem i elementem jego działania. Tam, gdzie leży u podstaw zaufanie do rzetelnego, zgodnego z normami postępowania z odpadami, pojawia się więc często patologia – o ile jest opłacalna.

Dzisiaj ochrona środowiska naturalnego jako jeden z najważniejszych aspektów zrównoważonego rozwoju cywilizacyjnego stanowi wyzwanie nie tylko dla rządów państw rozwiniętych. Jest problematyką istotną dla każdej społeczności lokalnej, która ponosi odpowiedzialność za gospodarowanie odpadami. Proces odbioru, utylizacji jako całości gospodarowania staje się coraz droższy. Prowadzenie działalności komercyjnej w obszarze gospodarowania odpadami rozciąga się od tworzenia podmiotów zajmujących się odbiorem odpadów po firmy kompleksowo transportujące, segregujące czy utylizujące odpady. **Można z powodzeniem stwierdzić, że rynek obrotu odpadami staje się jednym z bardziej dochodowych przedsięwzięć, ale jest także kosztownym zajęciem z perspektywy uczestnictwa w nim jako podmiot gospodarczy, którego oczywistym celem jest zysk.** Szara strefa rozciąga się więc nie tylko na działalność w obszarze funkcjonowania wszelkich firm związanych z odpadami. Rozciąga się także na działalność w strefie subwencji, dotacji, zamówień publicznych oraz działalności urzędów obsługujących gminy.

Z perspektywy walki z przestępczością rynek ten staje się jednym z priorytetowych obszarów rozpoznania przestępczości przez organy ścigania nie tylko przez sam fakt ochrony środowiska przed degradacją w związku z niewłaściwym postępowaniem z odpadami, ale przez to, iż na tym tle dochodzi do przestępstw naruszających wiele dóbr chronionych ustawą karną i pozakodeksowymi ustawami. Należą do nich przestępstwa oszustw, fałszerstw dokumentów, poświadczeń nieprawdy w dokumentach, wyłudzenia subwencji i dotacji, „prania” pieniędzy, a także korupcji. Są to tylko przykładowe czyny. Do najbardziej niebezpiecznych należą: sprowadzanie powszechnego niebezpieczeństwa dla życia i zdrowia wielu ludzi, stwarzanie zagrożeń katastrofą ekologiczną, wywoływanie niebezpiecznych pożarów, a nawet zagrożeń rozprzestrzeniania się niebezpiecznych gazów lub zagrożenia niekontrolowanym wybuchem toksycznych substancji.

Szara strefa w gospodarce odpadami, ta przestępna, rozciąga się od momentu podjęcia odpadów po ich składowanie. **W 2018 roku w świetle uszczelnienia przepisów związanych ze składowaniem i gospodarowaniem odpadami ujawnił się szereg patologii, które tkwiły u podstaw pomnażania zysku z nielegalnych składowisk, nielegalnego przemieszczania odpadów, transgranicznego sprowadzania odpadów na teren Polski.** Walka z tym zjawiskiem pokazała, że ten intratny biznes jest domeną niejednej grupy przestępczej, których zwalczaniem zajęły się Wydziały do Walki z Przestępczością Gospodarczą oraz Centralne Biuro Śledcze Policji. **Ujawniono, że przestępczość przeciwko środowisku z tytułu niewłaściwego gospodarowania odpadami stanowi zarówno domenę działalności zorganizowanych grup przestępczych, jak i indywidualnych sprawców i powoduje wysokie straty dla Skarbu Państwa oraz sektora prywatnego.** Uderza ona w struktury administracji państwowej na poziomie ogólnokrajowym, jak i lokalnym.

Wiele przykładów można przytoczyć w związku z problemami, jakie stwarzają nielegalne składowiska niebezpiecznych odpadów dla gmin, na których terenie doszło do nielegalnego składowania odpadów i w konsekwencji zatrzymania sprawców przestępstw. Wysokie koszty utylizacji czy usunięcia odpadów niebezpiecznych, wykonywane w ramach egzekucji zastępczej, wręcz przerasta budżety niejednej gminy. Przestępcy zajmujący się uzyskiwaniem dochodu z wymienionego procederu dostosowują metody działania do zmieniającej się sytuacji ekonomicznej, społecznej i prawnej w kraju. **Dlatego też perspektywa walki z tym rodzajem przestępczości stanowi wyzwanie dla Policji i pozostałych organów ścigania.** Zorganizowane grupy przestępcze wykorzystują do nielegalnych działań legalne struktury biznesowe, co powoduje konieczność szczegółowego określania zakresu i charakteru udziału poszczególnych osób w przestępczym procederze. Przestępcy skupiają się na popełnianiu przestępstw gospodarczych, które przynoszą znaczne korzyści majątkowe, a których wykrycie wymaga zaangażowania zaawansowanych metod analizy śledczej. Organy ścigania nie tylko powinny skupić się na przestępczości związanej z samym skutkiem przestępnego postępowania z odpadami. **Wieloaspektowość przestępstw towarzyszących temu procederowi, jak korupcja, wyłudzenia dotacji unijnych czy nawet wyłudzenia podatkowe, wymagają niejako zaangażowanie kompleksowe w zwalczanie tej kategorii przestępstwa.** Uwzględniając wiele typów przestępstw wplecionych w ogół przestępczości związanej z rynkiem gospodarowania odpadami, wydaje się zasadna teza, iż zjawisko kryminalne nie dotyczy wyłącznie pionu zwalczania przestępczości gospodarczej w Policji lub innych służbach. Dotyczy kilku innych

pionów zwalczania przestępczości, nie wykluczając nawet pionu zwalczania przestępczości narkotykowej, gdzie w ostatnim okresie poruszano problematykę wpływu generowania odpadów z produkcji syntetycznych narkotyków na środowisko.

Do podstawowych zachowań sprawców należą wszelkie przejawy usunięcia, „pozbycia” się odpadów w sposób nielegalny, na których nabyciu czy transgranicznym przemieszczaniu sprawcy zarobili. Nie należą do rzadkości typowe zachowania jak: składowanie odpadów poza ewidencją, odebranie odpadów komunalnych w celu ich legalnego zagospodarowania, a w rzeczywistości porzucanie odpadów na prywatnych działkach, drogach publicznych, wyrobiskach pokopalnianych lub w lasach. Nieuczciwi przedsiębiorcy funkcjonujący na rynku gospodarowania odpadami starają się pozyskać gminne czy też prywatne składowiska (posiadające aktualne decyzje i wszelkie zezwolenia na składowanie odpadów) lub starają się uzyskać pozwolenie na otwarcie własnych miejsc magazynowania celem ich dalszej eksploatacji oraz przeprowadzenia ich rekultywacji. W dalszym postępowaniu, działając niezgodnie z przepisami, przywożą tam i składują odpady komunalne, zmieszane oraz inne odpady, w tym niebezpieczne, z innych regionów gospodarki odpadami.

Porzucanie odpadów, podpalanie lub ich zakopywanie to działania najczęściej rozpoznane przez Policję. Sposoby działania prowadzą się zwykle do niekontrolowanego gromadzenia odpadów i wytwarzania fikcyjnej dokumentacji potwierdzającej między innymi ilość przyjętych odpadów, a następnie potwierdzania wypłacania wynagrodzenia za przyjęcie odpadów. Szara strefa przejawia się w dokonywaniu fikcyjnego przetwarzania odpadów komunalnych bez ich przetworzenia w instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych, zmiany kodów odpadu „na tzw. papierze” jako oszustwo w kwalifikacji odpadów oraz przekazywanie odpadów na składowisko pod kodem przetworzonego odpadu. Odpady odebrane w drodze obsługi gmin, jak również przywiezione jako legalne z zagranicy w ramach transgranicznego przemieszczania odpadów, przewożone są między województwami przez nieuczciwych przedsiębiorców w celu zamaskowania źródła ich pochodzenia, a następnie są porzucane na drogach publicznych, w wyrobiskach lub w lasach. Do nielegalnego składowania odpadów sprawcy wynajmują hale magazynowe od przedsiębiorców pod pretekstem prowadzenia legalnej działalności gospodarczej. W rzeczywistości firma otwarta jest na tzw. „słupa”, z wątpliwą historią biznesową. Przystępność w obszarze szarej strefy dotyczy także składowania przez legalne podmioty odpadów ponad dopuszczone limity zawarte w pozwoleniach, zapewnianie kwater ponad dozwolone

normy przy naruszaniu warunków posiadanych decyzji. Zdarza się także niedozwolona rekultywacja terenu z wypełnianiem wyrobisk odpadami niedozwolonymi zmieszany, innymi niż wymienionymi w decyzji administracyjnej z jednoczesnym wystawianiem fikcyjnych dokumentów przyjęcia odpadów. Innym zachowaniem przestępnym w szarej strefie gospodarowania odpadami jest przywóz pojazdów wycofanych z eksploatacji (uznanych za odpady na terenie UE i krajów trzecich) do Polski, a następnie ich legalizacja poprzez wszelkie naprawy, wykorzystanie tablic znamionowych numeru identyfikacyjnego pojazdu do legalizacji pojazdów będących przedmiotem innego przestępstwa. Odtworzone pojazdy z fałszywą historią są następnie przedmiotem obrotu wewnątrz rynkowego, gdzie sprawcom zależy na tworzeniu pozorności ich legalnego nabycia. Wskazana działalność jest o tyle niebezpieczna z punktu społecznego, że osoby nabywające pojazdy upozorowane jako sprawne nie zdają sobie sprawy z ich stanu technicznego.

Przytoczone działania, których charakter nakłada się na kryminalne zachowania sprawców przestępstw godzących w dobro środowiska naturalnego, nie egzystują w zamkniętym katalogu całej szarej strefy w gospodarce odpadami. Wraz z rozwojem cywilizacyjnym i narastającymi potrzebami sprawniejszego utylizowania, sortowania odpadów, także tych niebezpiecznych, będzie postępował rozwój przestępczych technik, a wzrastające koszty utylizacji będą atrakcyjnym celem działalności przestępców w tak zwanej szarej strefie gospodarowania odpadami.

**mł. insp. Piotr Trzcіński
Komenda Główna Policji**

Przypisy:

1. O. Górniok, Prawo karne gospodarcze, komentarz, Toruń 1997, s. 6.

foto: <http://pl.fotolia.com/>

Finansowanie inwestycji w gospodarce odpadami przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach działa na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska. Fundusz jest samodzielną instytucją finansową, posiadającą osobowość prawną, co stanowi jeden z ważniejszych walorów Funduszu, tworząc warunki do kierowania się w działaniu perspektywiczną misją, a nie krótkookresowymi uwarunkowaniami.

Prawne i finansowe podstawy działalności Funduszu wyznacza ustawa Prawo ochrony środowiska, ustawa o finansach publicznych, ustawa o rachunkowości, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie trybu działania organów wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Fundusz posiada dwudziestokilkuletnie doświadczenie w finansowym wspomaganie przedsięwzięć wynikających z regionalnej polityki w zakresie ochrony środowiska, określonych w programach ochrony środowiska, planach gospodarki odpadami i innych dokumentach o charakterze programowym.

Funkcjonowanie Funduszu realizowane jest zgodnie z polityką ochrony środowiska państwa oraz według regionalnych kierunków rozwoju społeczno-gospodarczego i polityki ekologicznej województwa śląskiego.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach wspiera przedsięwzięcia wynikające z realizacji celów określonych w polityce ekologicznej państwa i województwa śląskiego poprzez wspomaganie finansowe zadań w ochronie środowiska i gospodarce wodnej, spójnych z listami przedsięwzięć priorytetowych, w formie preferencyjnych pożyczek z możliwością częściowego umorzenia, bankowych linii kredytowych, dotacji i przekazania środków finansowych, a także dopłat do oprocentowania preferencyjnych kredytów.

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska środki Funduszu przeznaczone są na finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w celu realizacji zasady zrównoważonego rozwoju i polityki ekologicznej państwa oraz na współfinansowanie projektów inwestycyjnych, kosztów operacyjnych i działań realizowanych z udziałem środków pochodzących z Unii Europejskiej. Celem działania Funduszu

jest również tworzenie warunków do wdrażania finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w szczególności poprzez zapewnienie wsparcia działaniom służącym temu wdrażaniu oraz jego promocję, a także poprzez współpracę z innymi podmiotami, w tym z jednostkami samorządu terytorialnego i przedsiębiorcami.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach już od wielu lat wspomaga realizację wytycznych ujętych w przepisach i dokumentach planistycznych. Ustawowym celem realizowanej przez Fundusz pomocy finansowej jest wspieranie działań mających za zadanie między innymi ochronę powierzchni ziemi.

W gospodarce odpadami najistotniejsze jest uzyskanie optymalnego efektu ekologicznego, wyrażającego się między innymi masą zagospodarowanych odpadów. Na zadania z zakresu gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi w latach 2009-2018 wypłacono 295 258 tys. zł (ok. 6 proc. kwoty udzielonej pomocy). Środki Funduszu przeznaczone zostały głównie na zadania związane z wykorzystaniem odpadów przemysłowych i komunalnych oraz zadania polegające na unieszkodliwianiu odpadów niebezpiecznych, w tym likwidację mogilników, oraz usuwanie wyrobów zawierających azbest.

Zadania z zakresu gospodarki odpadami obejmują inwestycje mające na celu minimalizację ilości powstających odpadów, wzrost wtórnego wykorzystania i ograniczenie składowania pozostałych odpadów, rewitalizację terenów przemysłowych. Zakres ten obejmuje głównie: działania ograniczające i zapobiegające powstawaniu odpadów, unieszkodliwianie odpadów, budowę, rozbudowę i modernizację składowisk odpadów, usuwanie i unieszkodliwianie azbestu, a także rewitalizację terenów przemysłowych i zdegradowanych.

Ogólne zasady udzielania dofinansowania:

- dofinansowywane są projekty przynoszące efekt ekologiczny;
- zakres zadań i kierunki dofinansowania są określone w priorytetach;
- o przyznaniu dofinansowania decyduje właściwy organ Funduszu (Zarząd lub Rada Nadzorcza);
- **najważniejszym kryterium jest planowany efekt ekologiczny.**

Krzysztof Smuda

**Kierownik Zespołu Gospodarki Wodnej i Ochrony Powierzchni Ziemi
Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Katowicach**

Finansowanie inwestycji w gospodarce odpadami.

Programy unijne

Obszar gospodarki odpadami komunalnymi jest obszarem, na który w latach 2014-2020 przygotowano w ramach funduszy unijnych wiele narzędzi dotacyjnych oraz quasi-dotacyjnych.

Poza klasycznymi działaniami, takimi jak Działanie 2.2 Gospodarka odpadami komunalnymi, Działanie 2.3 Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach oraz Działanie 2.5 Poprawa jakości środowiska miejskiego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (o czym szerzej poniżej), należy wspomnieć o programach mniej kojarzonych z obszarem odpadów komunalnych, ale które również mogą wydatnie przyczynić się do budowania innowacji w tym obszarze, jak i rozwiązania palących społecznie problemów.

Należy tutaj wspomnieć o:

1. Programie Operacyjnym Inteligentny Rozwój 2014-2020:

- Działanie 1.1.1 Szybka ścieżka;
- Działanie 2.1 Wsparcie inwestycji w infrastrukturę B+R przedsiębiorstw;
- Działanie 2.3.2 Bony na innowacje;
- Działanie 3.2.1 Badanie na rynek;
- Działanie 3.2.2 Kredyt na innowacje.

2. Programach regionalnych, gdzie każde województwo ma swój własny obszar realizowanych działań, ale jednym ze wspólnych motywów przewodnich jest innowacja, ochrona środowiska i zrównoważony rozwój połączony z jakością życia.

3. Dedykowanych programach Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, których pełna lista znajduje się pod linkiem <http://www.nfosigw.gov.pl/oferta-finansowania/srodki-krajowe/programy-priorytetowe/>, a szczególnego wymienienia z uwagi na ich zakres wymagają:

- Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach;
- Gospodarka o obiegu zamkniętym;
- Racjonalna gospodarka odpadami.

Opis działań w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko:

Działanie 2.2 Gospodarka odpadami komunalnymi:

- zakres:

Typ 1: Projekty obejmujące swoim zakresem elementy gospodarki odpadami, zgodnej z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, w tym instalacje do termicznego przekształcania odpadów. Wspierane będą działania obejmujące swoim zakresem

brakujące w regionach gospodarki odpadami komunalnymi elementy infrastruktury zgodnej z hierarchią sposobów postępowania z odpadami opisanymi w pkt. 2. Opis działania, w tym jako element pozwalający na domknięcie systemu, instalacje do termicznego przekształcania odpadów.

Typ 2: Projekty obejmujące swoim zakresem elementy gospodarki odpadami, zgodnej z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, z wyłączeniem instalacji do termicznego przekształcania odpadów. Wspierane będą działania obejmujące swoim zakresem brakujące w danym regionie gospodarki odpadami komunalnymi elementy hierarchii sposobów postępowania z odpadami opisanymi w pkt. 2. Opis działania, z wyłączeniem instalacji do termicznego przekształcania odpadów.

Typ 3: Projekty dotyczące wyłącznie instalacji do termicznego przekształcania odpadów. W regionach gospodarki odpadami komunalnymi, w których na etapie wyboru projektów do dofinansowania zapewniony będzie kompleksowy system zagospodarowania odpadów, a do jego domknięcia brakującym elementem – zgodnie z planem inwestycyjnym – będzie instalacja do termicznego przekształcania odpadów komunalnych, to jest budowa, przebudowa albo remont takiej instalacji, będą mogły być realizowane jako samodzielne projekty.

- data konkursu:

Typ 1: ostatni ogłoszony to marzec 2019, obecnie brak.

Typ 2: nabór trwał do 27.09.2019 roku.

Typ 3: nabór trwał do 27.12.2019 roku.

Kolejne konkursy to rok 2020.

Działanie 2.3 Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach:

- zakres:

Projekty dotyczące gospodarki wodno-ściekowej, realizowane w aglomeracjach o wielkości co najmniej 10 000 RLM. Wspierane będą projekty przyczyniające się bezpośrednio do zapewnienia zgodności z wymogami dyrektywy ściekowej, dotyczące:

- budowy lub modernizacji oczyszczalni ścieków;
- zagospodarowania osadów ściekowych (jeśli istnieją potrzeby w tym zakresie);
- wyposażenia aglomeracji w sieć kanalizacyjną.

Ponadto, w ramach projektów regulujących gospodarkę ściekową, dopuszczalna będzie realizacja inwestycji z zakresu za-

opatrzenia w wodę służących aglomeracji objętej projektem.
Opis działania:

Projekty dotyczące gospodarki wodno-ściekowej, realizowane w regionach lepiej rozwiniętych w aglomeracjach o wielkości od 2000 RLM do 10 000 RLM. Zakres taki sam jak w pkt. 1.

- data konkursu: brak konkursów w 2019.

Działanie 2.5 Poprawa jakości środowiska miejskiego:

- zakres:

Wsparcie dla zanieczyszczonych lub zdegradowanych terenów. Wspierane będą działania, których głównym celem jest rekultywacja terenów zdegradowanych lub zdewastowanych i remediacja terenów zanieczyszczonych. Dofinansowanie tego typu przedsięwzięć będzie możliwe wyłącznie w sytuacji, gdy obecny właściciel gruntu nie jest odpowiedzialny za powstanie zanieczyszczenia lub degradację

środowiska. Jeśli na obszarze objętym działaniami rekultywacyjnymi będą występowały grunty zanieczyszczone, obowiązkowym elementem projektu będzie ich remediacja. Preferowane będą projekty, których realizacja będzie wynikać z gminnych programów ochrony środowiska lub programów rewitalizacji.

Rozwój terenów zieleni w miastach i ich obszarach funkcjonalnych. Wspierane będą działania, które przyczyniają się do zahamowania spadku powierzchni terenów zieleni w miastach i ich obszarach funkcjonalnych. Priorytetowo traktowane będą projekty realizowane w obszarach o przekroczonych normach jakości powietrza (dla których istnieje obowiązujący Program ochrony powietrza).

- data konkursu: brak konkursów w 2019.

dr Przemysław Jura

Instytut Nauk Ekonomiczno-Społecznych w Katowicach

foto: <http://pl.fotolia.com/>

Podsumowanie i wnioski

Konferencja na temat „Racjonalizacji gospodarki odpadami komunalnymi”, która odbyła się 13 listopada 2019 roku w Katowicach, cieszyła się dużym zainteresowaniem przedstawicieli władz samorządowych, administracji rządowej, praktyków gospodarczych oraz świata nauki. Wzięło w niej udział ponad 120 osób.

Stoimy w przededniu kolejnych zmian podjętych dla racjonalizacji gospodarki odpadami komunalnymi, w tym poprzez implementację celów ujętych w odpowiednich dyrektywach PE i Rady (UE). Tę problematykę otworzył referat wprowadzający dr. **Marka Golenia**, sygnalizujący zmiany o charakterze systemowym, mające (w intencji ustawodawcy) rozwiązywać aktualne problemy w gospodarce odpadami. Zarysowując te problemy, referent zwrócił uwagę **na lukę infrastrukturalną w postaci drastycznego niedoboru instalacji zdolnych zapewnić gminom recykling odpadów komunalnych**. Problem ten wymaga natychmiastowych działań.

Również realizacja kolejnego ważnego wniosku wskazującego na fakt, że **na nic zdadzą się inwestycje, jeżeli nie zostanie rozwiązany problem, którym jest fatalna jakość i niewystarczający udział odpadów zbieranych u źródła w sposób selektywny**. Wymaga to zarówno dalszych działań w określaniu standardów jakościowych odpadów, jak i ich egzekucji.

Zdecydowanie trzeba postawić na zwiększenie selektywnej zbiórki z pozyskiwaniem surowca dobrej jakości, selektywne wydzielenie bioodpadów z poddaniem ich recyklingowi oraz prowadzenie sortowania z wydzieleniem frakcji z odpadów resztkowych. Należy niewątpliwie postawić na intensywny rozwój infrastruktury do selektywnej zbiórki.

Także system odpłatności za odpady komunalne powoli zbliża się nie tylko do granic społecznej akceptowalności, ale w rosnącej grupie gmin koszty przewyższają już możliwość do pobrania opłaty (między innymi w związku z limitami ustawowymi). Wydaje się, że jedynym pożądanym kierunkiem zmian jest zmiana przepisów ustawy. Dodatkowym wsparciem dla problemu rosnących kosztów może być **wprowadzenie rozszerzonej odpowiedzialności producenta**, dzięki czemu w systemie pojawią się nowe źródła finansowania kosztów, które można częściowo powiązać z konsumpcją, a nie jak obecnie wyłącznie z zamieszkaniem.

Podobne problemy przedstawione zostały również w wystąpieniu **Macieja Thorza**, dyrektora Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego. Zostały one obudowane wieloma danymi zebranymi w badaniach statystycznych i sprawozdawczych dotyczących gospodarki odpadami komunalnymi

w województwie śląskim. Na szczególne podkreślenie zasługuje analiza, z której wynika, że **bez recyklingu organicznego gminy nie będą w stanie osiągnąć nowych poziomów recyklingu, gdyż sama ilość frakcji materiałowych zawartych w strumieniu odpadów (nadających się do recyklingu) jest niewystarczająca**. Również coraz poważniejszy problem stanowi **brak realizacji inwestycji polegających na budowie biogazowni i kompostowni w województwie śląskim**.

Nieco inny charakter miały rozważania prof. dr. hab. inż. **Juranda Bienia** z Politechniki Częstochowskiej, który skoncentrował się na technologiach „jutra” w gospodarce odpadami komunalnymi. Wychoząc od modelu gospodarki o obiegu zamkniętym, który ujmuje jako jeden z istotnych problemów kwestię gospodarki odpadami, przedstawił on kluczowe rozwiązania w tym zakresie, które już istnieją, takie jak: **roboty wyposażone w moduł sztucznej inteligencji, zautomatyzowane sortownie, inteligentne pojemniki, rozwój pojazdów autonomicznych**, i pozwalają na wysortowanie wysokojakościowego surowca wtórnego. **Już dziś przemysł recyklingowy jest jedną z najbardziej innowacyjnych gałęzi gospodarki, a w perspektywie „jutra” będzie się stawał coraz inteligentniejszy**.

Kolejna część konferencji miała nieco inny charakter i dotyczyła nieprawidłowości w gospodarce odpadami komunalnymi. O częstych konfliktach mówił dr **Aleksander Marekwa** z Kancelarii Radców Prawnych Marekwa&Pławny w Tychach. Mł. Insp. **Piotr Trzeciński** z Biura Kryminalnego Komendy Głównej Policji przybliżył tematykę szarej strefy w gospodarce odpadami z perspektywy walki z przestępczością zorganizowaną. Natomiast o przeciwdziałaniu szarej strefie w odpadach (współpraca SUEZ przy Raporcie UN Global Compact) mówiła **Anna Rozwadowska-Rusiniak**, przedstawicielka SUEZ Polska w Warszawie.

W wypowiedziach tych sformułowano wiele wniosków, a do najbardziej znaczących należą:

- apel o klarowny i prosty system prawny;
- ograniczenie częstotliwości zmian ustaw i przepisów;
- budowanie świadomości ekologicznej społeczeństwa oraz podnoszenie wiedzy w tym zakresie w organach administracji;
- wdrożenie strategicznego planowania w gospodarce odpadami;
- niwelowanie braku równowagi pomiędzy ilością odpadów kalorycznych a możliwością ich termicznego odzysku.

Przestępczość przeciwko środowisku z tytułu niewłaściwego gospodarowania odpadami stanowi zarówno domenę działalności zorganizowanych grup przestępczych, jak i indywidualnych spraw-

ców i powoduje wysokie straty dla Skarbu Państwa, jak też dla sektora prywatnego. **Wieloaspektowość przestępstw towarzyszących temu procederowi (korupcja, wyłudzenia dotacji, wyłudzenia podatkowe) wymuszają zaangażowanie kompleksowe w zwalczaniu tej kategorii przestępstw.** Uwzględniając wiele typów przestępstw wplecionych w ogół przestępczości związanych z rynkiem gospodarowania odpadami, **można postawić tezę, iż zjawisko kryminogenne nie dotyczy wyłącznie pionu zwalczania przestępczości gospodarczej w Policji. Dotyczy kilku innych pionów zwalczania przestępczości.**

Jako jeden z kluczowych, omawianych na konferencji problemów pojawia się konieczność wdrożenia mechanizmu rozszerzonej odpowiedzialności producenta (ROP). Mówił o tym we wprowadzeniu do konferencji przewodniczący Rady Polskiej Izby Ekologii **Czesław Śleziak**, jak również **Jakub Tyczkowski**, prezes Zarządu REKOPOL Organizacji Odzysku Opakowań S.A. To narzędzie ma dwa podstawowe cele. Pierwszy to odpowiedzialność za zbiórkę selektywną odpadów opakowaniowych i ich przygotowanie do recyklingu. Można tu również dodać odpowiedzialność za edukację konsumentów. Drugi cel to wymuszenie patrzenia przez wprowadzających produkty w opakowaniach na samo opakowanie pod kątem recyklingowości, masy lub też możliwości wyodrębnienia ze strumienia odpadów. **Wydaje się, iż w warunkach polskich mechanizm ten winien przyjąć formę odpowiedzialności finansowej.** W niektórych krajach UE mówimy również o odpowiedzialności operacyjnej. **Odpowiedzialność finansowa winna sprowadzać się do pokrywania pewnych kosztów generowanych na poziomie zbiórki selektywnej, sortowania, edukacji czy raportowania i kontroli.**

Ostatnią część konferencji dotyczyła informacji na temat możliwości współfinansowania gospodarki odpadami. Mówili o tym: przedstawiciel Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach – **Krystian Smuda** i dr **Przemysław Jura** z Instytutu Nauk Ekonomiczno-Społecznych w Katowicach. Dotyczyło to w szczególności programów unijnych: **Program Operacyjny Inteligentny Rozwój, Regionalne Programy Operacyjne** oraz dedykowanych **Programów Narodowego Centrum Badań i Rozwoju.**

Intencją konferencji nie była pełna i wszechstronna diagnoza aktualnego stanu gospodarki odpadami komunalnymi. Organizatorzy poprzez dobór tematów i prelegentów pragnęli, korzystając z ich doświadczenia i wiedzy, porozmawiać o sposobach postępowania w rozwiązywaniu aktualnych problemów, zarysować wnioski i rekomendacje co do dalszego reformowania gospodarki odpadami oraz zasygnalizować rysujące się zagrożenia i nierozwiązane sprawy.

Przedstawione zmiany i ich spodziewane efekty nie wyczerpują złożoności problemów. **Wiele zależy teraz od dalszych prac regulatorów zarówno na szczeblu centralnym, jak i lokalnym.** Jednak jeden postulat przewijał się w wystąpieniach i w dyskusji. Mówił też o nim **Czesław Śleziak**, otwierając konferencję. **Jest to potrzeba uruchomienia prac, które pozwoliłyby na stworzenie nowej ustawy, odpowiedniej do osiągniętego etapu rozwoju gospodarki odpadami komunalnymi w Polsce wraz z regulacjami kierującymi potrzebne zmiany.** Jest to tym bardziej zasadne, że podejmowane są działania związane z gospodarką o obiegu zamkniętym i narzędziami implementacyjnymi potrzebnymi dla jej rozwoju.

Jerzy Swatoń
Wiceprzewodniczący Rady PIE

foto: <http://pl.fotolia.com/>

ORGANIZATOR

WSPÓŁORGANIZATORZY

PATRONATY HONOROWE

Honorowy patronat
Marszałka Województwa Śląskiego
Jakuba Chelstowskiego

PARTNERZY

PATRONATY MEDIALNE

SYSTEM ZBIERANIA, TRANSPORTU, ODZYSKU ODPADÓW OPAKOWANIOWYCH

Od 2014 r. działamy zgodnie z Porozumieniami zawartymi z Marszałkiem Województwa Śląskiego w trybie art. 25 ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi, które dotyczą utworzenia i utrzymania systemu zbierania, transportu, odzysku, w tym recyklingu lub unieszkodliwiania odpadów opakowaniowych powstałych z opakowań wielomateriałowych oraz z opakowań po środkach niebezpiecznych.

W zakresie odzysku, w tym recyklingu odpadów opakowaniowych, obowiązek realizujemy poprzez dokumenty DPR, wystawiane na rzecz Przedsiębiorcy Wprowadzającego.

ZAPRASZAMY DO WSPÓŁPRACY!

Kontakt w sprawie przystąpienia do Porozumień PIE:
e-mail: recykling@pie.pl
www.pie.pl/porozumienia-pie

Polska Izba Ekologii

40-009 Katowice, ul. Warszawska 3

tel. +48 / 32 253 51 55, tel. kom. 501 052 979

e-mail: pie@pie.pl

www.pie.pl, www.facebook.com/PolskaIzbaEkologii/